

COMMISSIE VOOR BOEKHOUDKUNDIGE NORMEN

CBN-advies 2014/XX – De boekhoudkundige verwerking van mutaties binnen het eigen vermogen van een geassocieerde onderneming

Ontwerpadvies van 15 januari 2014

I. Inleiding

1. In hetgeen volgt wenst de Commissie aan de hand van een praktisch voorbeeld te illustreren hoe wijzigingen binnen het eigen vermogen van een geassocieerde onderneming, andere dan wijzigingen ten gevolge van het resultaat van het boekjaar met uitsluiting van het gedeelte hiervan dat bij bestemming anderszins dan als dividend wordt toegekend, dienen te worden verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening.

De Commissie denkt in dit kader concreet aan de uitdrukking van een herwaarderingsmeerwaarde, de verkrijging van een kapitaalsubsidie, de overboeking van een gerealiseerde meerwaarde naar de belastingvrije reserves en het boeken van een uitgiftepremie naar aanleiding van de uitgifte van een converteerbare obligatielening. Dit zijn zogenaamde *direct-to-equity* mutaties die een wijziging van het eigen vermogen tot gevolg hebben zonder de tussenkomst van een resultaatverwerking.

2. In artikel 152, § 1 KB W.Venn. wordt gesteld dat volgens de vermogensmutatiemethode een deelneming in de geconsolideerde balans opgenomen wordt voor het bedrag dat overeenkomt met het deel van het eigen vermogen van de geassocieerde onderneming dat deze deelneming belichaamt.

Artikel 153 KB W.Venn. lijkt te laten uitschijnen dat enkel het resultaat van het boekjaar, met uitsluiting van het gedeelte hiervan dat bij bestemming anderszins dan als dividend wordt toegekend, het voorwerp kan uitmaken van een wijziging aan het eigen vermogen van een geassocieerde onderneming.

Daarnaast wenst de Commissie tevens te wijzen op toelichting 4.11 van het geconsolideerde jaarrekeningschema, waar de consoliderende moeder een aansluiting dient te verstrekken van de geconsolideerde reserves. De impact van zogenaamde *direct-to-equity* mutaties bij de geassocieerde ondernemingen zal ook hier op een passende wijze moeten toegelicht worden.

II. Praktische uitwerking

5. In het onderstaande voorbeeld gaan we ervan uit dat onderneming ABC nog andere participaties heeft dewelke zij integraal dient te consolideren en derhalve verplicht is een geconsolideerde jaarrekening op te stellen.

De balans van de enkelvoudige jaarrekening van onderneming ABC per 1 december 20X3:

<i>Onderneming A - 1 december 20X3</i>			
Gebouwen	660	Kapitaal	1.500
Installaties	3.300	Reserves	300
Voorraden	2.500	Resultaat van het boekjaar	2.800
Liquide middelen	2.100	Financiële schulden	3.000
		Leveranciers	960
	<u>8.560</u>		<u>8.560</u>

De balans van de enkelvoudige jaarrekening van onderneming B per 1 december 20X3:

<i>Onderneming B - 1 december 20X3</i>			
Gebouwen	500	Kapitaal	250
Liquide middelen	700	Reserves	800
		Financiële schulden	150
	<u>1.200</u>		<u>1.200</u>

Op 1 december 20X3 verwerft onderneming A een belang van 20 % in onderneming B voor een bedrag van 500. Het consolidatieverschil wordt als volgt berekend:

Eigen vermogen onderneming B	1.050
Aandeel in eigen vermogen onderneming: 20 % x 1.050	210
Vergoeding in contanten	500
Positief consolidatieverschil: 500 - 210	290

Veronderstel dat onderneming A op 1 december 20X3 een tussentijdse geconsolideerde balans zou opmaken, dan zou deze als volgt voorgesteld worden:

<i>Onderneming A - Geconsolideerd - 1 december 20X3</i>			
Positieve consolidatieverschillen	290	Kapitaal	1.500
Gebouwen	660	Reserves	300
Installaties	3.300	Resultaat van het boekjaar	2.800
Venn waarop VMM is toegepast	210	Financiële schulden	3.000
Voorraden	2.500	Leveranciers	960
Liquide middelen	1.600		
	<u>8.560</u>		<u>8.560</u>

Tijdens de periode 1 december 20X3 tot 31 december 20X3 heeft de onderneming B een winst van 400 gerealiseerd, daarnaast heeft zij tevens beslist om haar materiële vaste activa te herwaarderen met 300.

De enkelvoudige balans per 31 december 20X3 kan dan ook als volgt voorgesteld worden:

Onderneming B - 31 december 20X3

Gebouwen	800	Kapitaal	250
Liquide middelen	1.100	Herwaarderingsmeerwaarden	300
		Reserves	800
		Resultaat periode 1/12 - 31/12	400
		Financiële schulden	150
	<u>1.900</u>		<u>1.900</u>

In de geconsolideerde jaarrekening van onderneming A per 31 december 20X3 zal de aangroei van het vermogen van onderneming B, enerzijds door het resultaat van de periode en anderzijds door het uitdrukken van de herwaarderingsmeerwaarde op de materiële vaste activa, op een verschillende wijze moeten worden verwerkt.

Conform art. 153 KB W. Venn. dient onderneming A in haar geconsolideerde jaarrekening het aandeel in het resultaat van de geassocieerde onderneming toe te voegen aan de waarde waartegen de deelneming in de geconsolideerde balans overeenkomstig de vermogensmutatiemethode werd opgenomen. Het aandeel van het resultaat dat aan deze deelneming kan worden toegerekend, wordt vermeld in de geconsolideerde resultatenrekening onder een afzonderlijke post "Aandeel in het resultaat waarop vermogensmutatiemethode is toegepast"¹.

Art. 153 KB W.Venn. spreekt zich evenwel niet uit hoe de in de geassocieerde onderneming geboekte herwaarderingsmeerwaarde moet worden verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening van onderneming A per 31 december 20X3. De toevoeging aan de geconsolideerde resultaten van het aandeel van onderneming A in deze herwaarderingsmeerwaarde zou ertoe leiden dat niet-gerealiseerde resultaten worden opgenomen in de geconsolideerde resultatenrekening. Om deze reden is de Commissie de mening toegedaan dat het aandeel in de herwaarderingsmeerwaarde van de geassocieerde onderneming rechtstreeks aan de geconsolideerde reserves moet worden toegevoegd.

Dit heeft tot gevolg dat de geconsolideerde balans van onderneming A per 31 december 20X3 als volgt kan voorgesteld worden. We gaan ervan uit dat onderneming A voor de periode 1 december 20X3 en 31 december 20X3 geen bijkomend resultaat heeft gerealiseerd:

¹ Artikel 155, § 1 KB W.Venn.

Onderneming A - Geconsolideerd - 31 december 20X3

Positieve consolidatieverschillen	232	Kapitaal	1.500
Gebouwen	660	Geconsolideerde reserves	360
Installaties	3.300	<i>HWMW ondern. B</i>	60
Venn waarop VMM is toegepast	350	<i>Reserves ondern. A</i>	300
Vorraden	2.500	Resultaat	2.822
Liquide middelen	1.600	<i>Resultaat ondern. A</i>	2.800
		<i>Resultaat ondern. B</i>	80
		<i>Afschrijv. conso-verschil</i>	-58
		Financiële schulden	3.000
		Leveranciers	960
	<hr/> <hr/> 8.642		<hr/> <hr/> 8.642

De positieve consolidatieverschillen worden afgeschreven over een periode van 5 jaar, hetgeen een afschrijving van 58 tot gevolg heeft.

De aansluiting van de balansrubriek *Vennootschappen waarom vermogensmutatiemethode is toegepast* kan als volgt gemaakt worden:

	1/12/20X3	31/12/20X3	Mutatie
<i>Eigen vermogen:</i>			
<i>Onderneming B</i>	1 050	1 750	700
		<i>Waarvan:</i>	
<i>Herwaarderingsmeerwaarde</i>			300
<i>Resultaat periode 1/12/20X3 - 31/12/20X3</i>			400
<i>Belang Onderneming A:</i>			
20%	210	350	140
		<i>Waarvan:</i>	
<i>Herwaarderingsmeerwaarde</i>			60
<i>Resultaat periode 1/12/20X3 - 31/12/20X3</i>			80